REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

UNISVET
uvajanje novih izobraževalnih programov na področju storitev

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Irena Naraks

TEMELJNE RAČUNOVODSKE INFORMACIJE 2

Program: EKONOMSKI TEHNIK
Modul: EKONOMIKA POSLOVANJA
Vsebinski sklop: TEMELJNE RAČUNOVODSKE INFORMACIJE

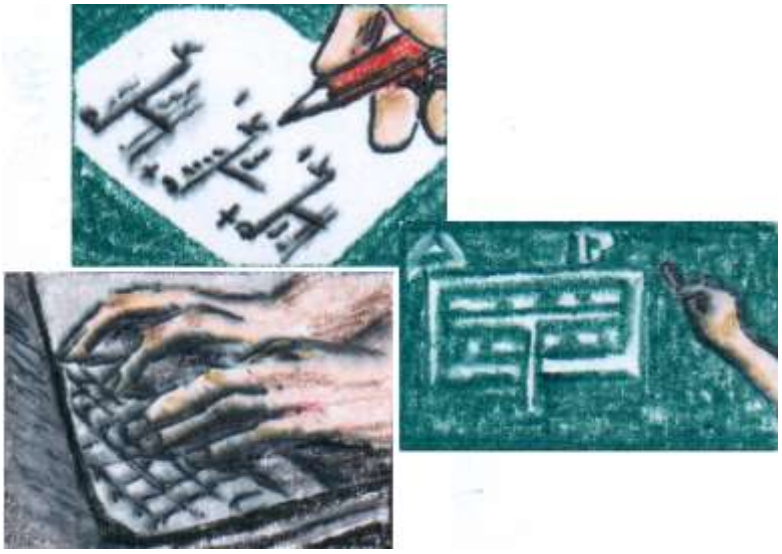

Ljubljana, junij 2009

Srednje strokovno izobraževanje

Program: **Ekonomski tehnik**
Modul: **Ekonomika poslovanja**
Vsebinski sklop: **Temeljne računovodske informacije**

Naslov učnega gradiva
Temeljne računovodske informacije 2

Ključne besede: **računovodstvo, knjigovodstvo, sredstva in obveznosti do virov sredstev, bilanca stanja**

Seznam kompetenc, ki jih zajema učno gradivo:
TRI1: **Uporabljanje in obvladovanje temeljnih pojmov in definicij s področja računovodstva ter spoznavanje organizacije računovodskih služb.**
TRI2: **Poznavanje ustreznih računovodskih informacij za notranje in zunanje uporabnike ter temeljne dokumentacije in njene obdelave.**
TRI3: **Razumevanje ustreznih predpisov in standardov s področja računovodstva.**

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

657:001.102(075.8)(0.034.2)

NARAKS, Irena
Temeljne računovodske informacije 2 [Elektronski vir] / Irena Naraks. - El. knjiga. - Ljubljana : GZS, Center za poslovno usposabljanje, 2009. - (Srednje strokovno izobraževanje. Program Ekonomski tehnik. Modul Ekonomika poslovanja. Vsebinski sklop Temeljne računovodske informacije)

Način dostopa (URL): http://www.unisvet.si/index/index/activityld/44. - Projekt UNISVET

ISBN 978-961-6413-16-9

250834432

Avtorica: **Irena Naraks**
Recenzentka: **Damjana Lovrenčič**
Lektorica: **Alenka Golež**
Založnik: **GZS Ljubljana, Center za poslovno usposabljanje za projekt unisVET**
Kraj in datum: **Ljubljana, junij 2009**

To delo je ponujeno pod licenco Creative Commons:
Priznanje avtorstva – nekomercialno – deljenje pod enakimi pogoji.

Učno gradivo je nastalo v okviru projekta unisVET Uvajanje novih izobraževalnih programov v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju s področja storitev za obdobje 2008-2012, ki ga sofinancirata Evropska unija preko Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja, prednostna usmeritev Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Vsebina gradiva v nobenem primeru ne odraža mnenja Evropske unije. Odgovornost za vsebino nosi avtor.

NAGOVOR AVTORICE

Pred vami je nadaljevanje prvega dela gradiva, ki pokriva vsebinski sklop Temeljne računovodske informacije znotraj obveznega modula EKONOMIKA POSLOVANJA v programu EKONOMSKI TEHNIK v srednjem strokovnem izobraževanju. Seznanili ste se z osnovnimi nalogami računovodstva, knjigovodstva in spoznali enega temeljnih računovodskih razvidov, to je bilanco stanja.

Zdaj boste spoznali konto kot temeljni računovodski račun, ki omogoča pregled stanja in knjiženje sprememb, ki jih povzroča poslovanje podjetja.

Tako kot v prvem delu, sledi po kratki teoretični osnovi

, ki služi kot zgled. Nato se boste z reševanjem praktičnih vaj naučili odpirati konte stanja, knjižiti poslovne dogodke in jih zapirati. Na vaje za utrjevanje vas spomni tak naslov:

V povezavi s praktičnim delom pri računovodenju učnega podjetja boste postajali vedno boljši knjigovodje in skoraj računovodje.

Irena Naraks

KAZALO

1. KONTO 1
1.1 OBLIKA KONTOV 1
1.2 VRSTE KONTOV 2
2. KONTI STANJA 3
NALOGE 4
3. KONTI STROŠKOV 7
3.1 STROŠKI NABAVE 7
3.2 STROŠKI POSLOVANJA 12
NALOGE 15
4. KONTNI NAČRT (KONTNI PLAN, KONTNI OKVIR) 17
NALOGE 18
PRILOGA 1: TEMELJNA VSEBINA RAZREDOV KONTNEGA PLANA: 19
VIRI 24

1. KONTO

Konto je knjigovodski račun, ki omogoča prikaz **stanja in sprememb na posameznih** sredstvih, virih sredstev in drugih ekonomskih kategorijah, ki jih bomo še spoznali (npr. stroških, prihodkih, odhodkih).

Če je bila bilanca stanja **statični** prikaz **vseh** sredstev in virov **na določen dan**, imamo kontov **več** – npr. konto »transakcijski račun«, konto »obveznost do dobaviteljev«, konto »blagajna« ipd. in na njih **spremljamo spremembe**, ki jih povzročajo poslovni dogodki skozi neko obdobje.

1.1 OBLIKA KONTOV

V praksi imajo konti obliko razpredelnice. V njene stolpce in vrstice vnašamo podatke: naziv konta, šifra konta, številka poslovnega dogodka, opis dogodka, znesek spremembe itd.

Primer konta v praksi:

Naziv konta: Blagajna			**Šifra konta: 100**			**Stran: 1**
Zap. št.	**Dok.**	**Datum**	**Besedilo**	**Znesek**		**Stanje**
				V breme ali DEBET	**V dobro ali KREDIT**	
0	TE	10.11. 200_	Začetno stanje	20.000,00		20.000,00
1	BP	11.11. 200_	Plačilo kupca	10.000,00		30.000,00
2	BI	12.11. 200_	Plačilo dobavitelju		15.000,00	15.000,00
3	BI	13.11. 200_	Polog na trans.račun		5.000,00	10.000,00

V šoli knjižimo na tako imenovane **T** (izgovori: **té**) konte. V desnem delu zgornjega tabelarnega konta je poudarjena črka **T**, ki nakazuje, od kod izvira ime. »Šolski« konto, blagajna iz prejšnjega primera, bi izgledal tako:

V breme - DÉBET	**Blagajna 100**	**V dobro - KRÉDIT**
ZST 20.000,00	15.000,00	(2)
(1) 10.000,00	5.000,00	KST

T konto omogoča zapis osnovnih podatkov:

- ime in šifra konta: (šifre bomo spoznali kasneje, ko se bomo srečali s kontnim načrtom),
- dve strani, ki ju ima vsak konto: v breme ali debet (kasneje bomo zapisovali na konte D) in v dobro ali kredit (kasneje bomo zapisovali K),
- začetno stanje (kratica ZST),
- zaporedne številke poslovnih dogodkov in zneske sprememb,
- končno stanje (kratica KST).

1.2 VRSTE KONTOV

Konte razvrščamo po različnih kriterijih.
Glede na **vsebino** poznamo:

- konte stanja (konte sredstev in konte virov sredstev),
- konte stroškov,
- konte uspeha (konte prihodkov in konte odhodkov).

Glede na **podrobnost - razčlenjenost podatkov** pa poznamo:

- zbirne ali sintetične konte,
- analitične konte.

Primer: V pekarni je sintetični konto zaloga materiala analitično razdeljen na tri (v resnici seveda še na več) analitične konte:

Zaloga materiala
100.000,00

Zaloga moke
50.000,00

Zaloga soli
30.000,00

Zaloga kvasa
20.000,00

2. KONTI STANJA

Konti stanja izvirajo iz BILANCE STANJA, zato se delijo na:

- **konte sredstev in**
- **konte obveznosti do virov sredstev.**

Konti sredstev izvirajo iz **AKTIVE** bilance stanja in jim rečemo **AKTIVNI KONTI,** konti virov sredstev pa iz **PASIVE** bilance stanja in jim rečemo **PASIVNI KONTI**.

Osnovne značilnosti AKTIVNIH KONTOV:

- ***začetno stanje in vsa povečanja knjižimo V BREME oziroma na DEBET,***
- ***vsa pomanjšanja in končno stanje knjižimo V DOBRO oziroma na KREDIT***

Osnovne značilnosti PASIVNIH KONTOV:

- ***začetno stanje in vsa povečanja knjižimo V DOBRO oziroma na KREDIT,***
- ***vsa pomanjšanja in končno stanje knjižimo V BREME oziroma na DEBET***

D +	**Transakcijski račun**	**K -**
ZST	**-**	
+	**KST**	

D -	**Obveznosti do dobaviteljev**	**K +**
-		**ZST**
KST		+

<u>Odpiranje kontov stanja, knjiženje poslovnih dogodkov na konte in zapiranje kontov stanja</u>

Odpreti konto *– pomeni knjižiti nanj začetno stanje – AKTIVNIM kontom torej V BREME oziroma na DEBET, PASIVNIM pa V DOBRO oziroma na KREDIT.*

Knjiženje poslovnih dogodkov

Pri nas in v svetu v podjetjih vodijo poslovne knjige po tako imenovanem **dvostavnem** knjigovodstvu. Bistvo dvostavnega knjigovodstva je, da se vsak poslovni dogodek knjiži vsaj dvakrat in sicer mora imeti vsaka knjižba V BREME oziroma na DEBET nekega konta protiknjižbo V DOBRO oziroma na KREDITU nekega drugega konta. Znesek debetne knjižbe se mora ujemati z zneskom kreditne protiknjižbe.

Zapreti konto *– pomeni izračunati in knjižiti nanj končno stanje – AKTIVNIM kontom V DOBRO oziroma na KREDIT, PASIVNIM pa V BREME oziroma na DEBET.*

Vaja 1:

Na osnovi začetnih stanj sredstev in obveznosti do virov sredstev podjetja Magija d. d. (oz. bilance stanja iz Vaje 5 prvega dela gradiva):

Transakcijski račun	1.900.000,00
Obveznosti do dobaviteljev	400.000,00
Prejete menice	3.000,00
Gradbeni objekti	8.000.000,00
Zaloga pisarniškega materiala	2.600,00
Patenti	900.000,00
Terjatve do kupcev	600.000,00
Obveznosti do zaposlenih	20.000,00
Dolgoročna bančna posojila	900.000,00
Obveznosti do države	31.000,00
Blagovna znamka	1.000.000,00
Rezerve	10.000,00
Blagajna	700,00
Prejeti čeki	2.000,00
Kratkoročne finančne naložbe-delnice v drugih podjetjih	80.000,00
Kratkoročno dana posojila	82.000,00
Zaloga trgovskega blaga	100.000,00
Izguba – prenesena iz preteklega poslovnega leta	10.000,00
Lastni kapital (delniški)	?

odprite T konte. Nato knjižite nanje naslednje poslovne dogodke, ki so se dogajali v naslednjem mesecu poslovanja od 1. 1. 200_ do 31. 1. 200_

1. **Blagajnik** dvigne 400 **s transakcijskega računa**.
2. Kupijo **opremo po računu** dobavitelja za 150.000.
3. **Nakažejo** obrok 30.000 za **vračilo dolgoročnega bančnega kredita.**
4. Nabavijo **drobni inventar** za 500 **gotovine**.
5. **Dobavitelju** pošljejo v zavarovanje dolga **menico** za 10.000.
6. **Kupec** jim pošlje **ček** za 4.000.
7. Drugemu podjetju **odstopijo** (podarijo) **drobni inventar** v vrednosti 400.
8. Banka jim odobri in **nakaže** 10.000 **kratkoročnega posojila**.
9. **Dobavitelju** poravnajo dolg v višini 30.000 z **negotovinskim nakazilom**.
10. **Bodoč**i kupec blaga jim **nakaže** 4.000 **predujma** (avansa-predplačila).
11. Knjižijo **vnovčenje prejetih čekov** v višini 2.000.
12. Knjižijo **vnovčenje vseh izdanih menic**.
13. Kupijo **blago** za 100 **na kasnejše plačilo**.
14. Knjižijo **obračun prejetih predujmov**.
15. **Dobavitelju blaga** plačajo 100 **z gotovino**.

Zaprite T konte.

AKTIVNI KONTI: **PASIVNI KONTI:**

Sestavite KONČNO BILANCO STANJA dne 31. 1. 200_.

Naslov:..... .....

A K T I V A			**P A S I V A**		
Bilančna postavka	**Znesek**	**Znesek skupaj**	**Bilančna postavka**	**Znesek**	**Znesek skupaj**

3. KONTI STROŠKOV

Glede na vsebino in pomen lahko govorimo o:

- **stroških nabave in**
- **stroških poslovanja**

3.1 STROŠKI NABAVE

To so stroški, ki nastajajo v procesu nabave nekega sredstva, npr. stroški prevoza, carine, skladiščenja, nakladanja in razkladanja, zavarovanja nabavljenega sredstva (nabavljenega blaga, opreme, drobnega inventarja, materiala).

<u>Knjigovodska evidenca stroškov nabave</u>

Stroške nabave vedno knjižimo **V BREME oz. na DEBET tistega sredstva, ki ga nabavljamo.** So torej del NABAVNE CENE nabavljenega sredstva.

Pri nabavi nekaterih sredstev se pojavljajo posebnosti - uporabljamo posebne konte, zato si poglejmo nabavo posameznih sredstev.

Primer 1
Nabava trgovskega blaga (enako bi knjižili tudi nabavo materiala, drobnega inventarja, samo da bi konto <u>zaloga blaga</u> zamenjali z ustreznim kontom <u>zaloga materiala</u> ali <u>zaloga drobnega inventarja</u>)

Poslovni dogodki

1. Kupimo blago – po računu dobavitelja za 100.000.
2. Dobimo račun za prevoz nabavljenega blaga 10.000.
3. Z gotovino plačamo razkladanje nabavljenega blaga 5.000.

AKTIVNA KONTA:

Zaloga blaga		Blagajna		PASIVNI KONTO: Obveznosti do dobaviteljev	
(1) 100.000		ZST x	5.000 (3)		100.000 (1)
(2) 10.000					10.000 (2)
(3) 5.000					

Kot vidimo, smo tako ceno blaga (kupno ceno) kot oba nabavna stroška knjižili **V BREME** oz. na **DEBET zaloge blaga**. Lahko bi tudi vse tri dogodke strnili v enega, če bi najprej sestavili **NABAVNO KALKULACIJO** za izračun nabavne cene blaga:

	kupna cena:	**100.000,00**
+	**nabavni stroški - prevoz:**	**10.000,00**
	- razkladanje:	**5.000,00**
	nabavna cena:	**115.000,00**

Razknjižimo:

AKTIVNA KONTA :

Zaloga blaga	
(1) 115.000	

Blagajna	
ZST x	5.000 (1)

PASIVNI KONTO:

Obveznosti do dobaviteljev	
	110.000 (1)

Primer 2

Nabava opreme – pri nabavi opreme (strojev, naprav) se zato, ker proces nabave običajno traja kar nekaj časa, srečamo z novim kontom oprema v gradnji oziroma izdelavi. V BREME oz. na njegov DEBET knjižimo: kupno vrednost opreme in vse stroške nabave. Sledi poslovni dogodek: opremo aktiviramo, pri tem za celotno nabavno vrednost nove opreme zmanjšamo V DOBRO oz. na KREDITU konto oprema v gradnji oziroma izdelavi, protiknjižba pa je V BREME oz. na DEBETU konta oprema.

Poslovni dogodki

1. Kupimo opremo – po računu dobavitelja za 200.000.
2. Dobimo račun za prevoz nabavljene opreme 20.000.
3. Z gotovino plačamo montažo nabavljene opreme 5.000.
4. Opremo aktiviramo.

AKTIVNI KONTI

Oprema v gradnji oz. izdelavi	
(1) 200.000	225.000 (4)
(2) 20.000	
(3) 5.000	

Oprema	
(4) 225.000	

PASIVNI KONTI

Blagajna	
ZST x	5.000 (3)

Obveznosti do dobaviteljev	
	200.000 (1)
	20.000 (2)

Primer 3

Nabava oz. gradnja poslovnih zgradb – pri gradnji poslovnih objektov se zato, ker proces gradnje - nabave traja dalj časa, srečamo z novim kontom zgradbe v v gradnji oziroma izdelavi. Na njegov DEBET ali V BREME knjižimo: kupno vrednost opreme (vrednost iz prejetega dobaviteljevega računa) in vse stroške nabave (npr. za prevoz, razkladanje, montažo). Sledi poslovni dogodek: **zgradbe aktiviramo**, pri tem za celotno nabavno vrednost novih zgradb zmanjšamo na KREDITU ali V DOBRO konto zgradbe v gradnji oziroma izdelavi, protiknjižba pa je na DEBETU ali V BREME konta zgradbe.

Posebnost je še to, da prejetim računom za opravljena zidarska dela rečemo situacije. Ločimo začasne situacije (npr. po prvi, drugi, tretji ... gradbeni fazi) in končno ali obračunsko situacijo, ki je zaključni obračun za vsa opravljena zidarska dela. Zato moramo pri knjiženju zneska obračunske situacije od njega odšteti vse že prejete zneske začasnih situacij.

Poslovni dogodki

1. Dobimo prvo začasno situacijo – po računu dobavitelja za 1.200.000.
2. Dobimo drugo začasno situacijo 1.000.000.
3. Dobimo obračunsko situacijo 5.000.000.
4. Zgradbo aktiviramo.

AKTIVNI KONTI **PASIVNI KONTI**

Zgradbe v gradnji oz. izdelavi		Zgradbe		Obveznosti do dobaviteljev	
(1) 1.200.000	5.000.000(4)	(4)5.000.000			1.200.000 (1)
(2) 1.000.000					1.000.000 (2)
(3)2.800.000					2.800.000(3)

Vaja – Stroški nabave

Odprite T konte na osnovi začetnih stanj:

Transakcijski račun	900.000
Oprema	2.400.000
Kratkoročna bančna posojila	25.000
Blagajna	500
Obveznosti do dobaviteljev	500.000
Zaloga materiala	300.000
Lastni kapital (kapitalski deleži)	?

Knjižite poslovne dogodke na T konte:

1. Nabavijo poslovno opremo in prejmejo račun za 150.000.
2. Dobijo 1. začasno situacijo 600.000.
3. Račun za prevoz nabavljene opreme je 4.000.
4. Dobijo 2. začasno situacijo 1.000.000.
5. Opremo aktivirajo.
6. Kupijo material-iz računa dobavitelja je razvidno je vreden 9.000, z gotovino 2.000 pa plačajo prevoz in razkladanje; sestavi nabavno kalkulacijo in knjiži nabavo.

Kupna vrednost materiala:	
+ nabavni stroški (prevoz in razkladanje:)	
Nabavna vrednost materiala:	

7. Obračunska situacija je 6.000.000.
8. Zgradbo aktivirajo.
9. Dolg gradbenemu podjetju po 1. situaciji poravnajo z odobrenim dolgoročnim bančnim posojilom.
10. Nakažejo anuiteto 3.000 za vračilo bančnega posojila.

Zaprite T konte.

AKTIVNI KONTI **PASIVNI KONTI**

3.2 STROŠKI POSLOVANJA

so v denarju izraženi potroški prvin poslovnega procesa. V vsakem poslovnem procesu sodelujejo tri nujne prvine:

- delovna sredstva (orodje, stroji), ki se pri tem obrabljajo,
- predmeti dela (material, surovina), ki se porabljajo in
- delovna sila, ki vlaga svoje psihofizične napore.

Tem porabam, obrabam, vlaganjem rečemo **potroški** in jih izražamo npr. s kg, m, l, kosi porabljenega materiala, s % obrabe opreme, s številom opravljenih delovnih ur. Če jih preračunamo v EUR, dobimo **stroške.** Iz osnovne definicije stroškov izhajajo tri osnovne vrste stroškov poslovanja:

- stroški amortizacije (obraba opreme, zgradb),
- stroški porabe materiala,
- stroški dela.

Ker podjetja delujejo v okolju, kjer so odvisna od drugih podjetij, ustanov, dodajamo še četrto vrsto stroškov:

- stroški storitev (npr. prevoznih, bančnih, zavarovalnih, intelektualnih).

Pojasnimo še razliko med pojmoma **STROŠKI** in **IZDATKI**. **Izdatki** predstavljajo zmanjšanje denarnih sredstev in lahko nastanejo:

- hkrati s stroški (npr.: za gotovino kupimo in takoj porabimo pisarniški material);
- pred stroški (npr: kupimo opremo in nakažemo kupnino; ob uporabi se bo začela obrabljati);
- kasneje - za stroški (npr.: na osnovi števca vnaprej, še preden dobimo račun, obračunamo stroške porabljene električne energije).

Razložimo nove pojme na nekem proizvodnem procesu, npr. kuhanju kosila v restavraciji:

- **delovna sredstva** (orodje, stroji), ki se pri kuhi obrabljajo, so: **štedilnik, posoda, kuhalnice itd.**, obrabi, ki jo lahko izrazimo s številom ur ali v %, rečemo **potrošek.** Če ga preračunamo v denar,je to **strošek amortizacije (štedilnika) oz. strošek odpisa drobnega inventarja (kuhalnice);**
- **predmeti dela** (material, surovina), ki se porabljajo: **zelenjava, meso, voda, začimbe - poraba**, izražena v kg, l, g, itd., je **potrošek**. Ko jo pomnožimo s ceno za enoto, dobimo **strošek porabljenega materiala:**
- **delovna sila**, ki vlaga svoje psihofizične napore: **kuhar** – njegove napore lahko merimo z delovnimi urami, to je **potrošek**. Če ga pomnožimo z urno postavko v EUR, dobimo **strošek dela – kuharjevo plačo.**

Knjigovodska evidenca stroškov poslovanja

Stroške knjižimo na posebne stroškovne konte in to vedno V BREME oziroma na DEBET.

Ob koncu obračunskega obdobja – npr. meseca, četrtletja, polletja, leta – knjižijo v podjetjih **obračun stroškov**.

Podjetja, ki se ukvarjajo s **proizvodnjo**, knjižijo obračun stroškov tako, da jih seštejejo in preko kredita posebnega prenosnega konta, ki ga odprejo v družbi stroškovnih kontov, prenesejo vsoto stroškov V BREME oz. na DEBET aktivnega konta nedokončana proizvodnja:

AKTIVNI KONTO:
Nedokončana proizvodnja

(1) x EUR	

PRENOSNI STROŠKOVNI KONTO:
Prenos stroškov

	X EUR (1)

Podjetja, ki se ukvarjajo s **trgovino, in druga storitvena podjetja** knjižijo obračun stroškov tako, da jih seštejejo in preko KREDITA posebnega prenosnega konta, ki ga odprejo v družbi stroškovnih kontov, prenesejo vsoto stroškov V BREME oz. na DEBET odhodkovnega konta drugi poslovni odhodki. Z odhodki se bomo podrobneje srečali v naslednjem poglavju.

ODHODKOVNI KONTO:
Drugi poslovni odhodki

(1) x EUR	

PRENOSNI STROŠKOVNI KONTO:
Prenos stroškov

	X EUR (1)

PRIMER

V kontih je shematično prikazano knjiženje osmih poslovnih dogodkov iz spodnje tabele:

1. Knjižite obrabo opreme.	} STROŠKI AMORTIZACIJE
2. Porabijo material.	} STROŠKI MATERIALA
3. Obračunajo plače zaposlenih.	} STROŠKI DELA
4. Nakazilo za bančne storitve.	} STROŠKI STORITEV
5. Dobimo račun za zavarovanje.	
6. Z gotovino plačamo popravilo strojev.	
7. Knjižite obračun stroškov proizvodnje.	} OBRAČUN STROŠKOV V PROIZVODNJI
8. Knjižite obračun stroškov trgovske dejavnosti.	} OBRAČUN STROŠKOV V TRGOVINI

AKTIVNI KONTI

Oprema

ZST x	

Popravek vrednosti opreme

	x ZST
	x (1)

Zaloga materiala

ZST x	x (2)

Transakcijski račun

ZST x	x (4)

Blagajna

	x (6)

Nedokonča proizvodnja

(7) x	

KONTI STROŠKOV

Stroški amortizacije opreme

(1) x	

Stroški porabe materiala

(2) x	

Stroški plač

(3) x	

Bančni stroški

(4) x	

Stroški zavarovanja

(5) x	

Stroški popravil

(6) x	

Prenos stroškov

	(7)
	(8)

ODHODKI:

Drugi poslovni odhodki

(8) x	

PASIVNI KONTI

Obveznosti za plače

	x (3)

Obveznosti do dobaviteljev

	x (5)

Vaja – Stroški poslovanja

Odprite T konte na osnovi začetnih stanj:

oprema	900.000
zgradbe	2.000.000
blagajna	5.000
zaloga materiala	100.000
transakcijski račun	1.000.000
Lastni kapital (delniški)	?

Nato knjižite naslednje poslovne dogodke:

1. Knjižijo obrabo opreme za 10%.
2. Porabijo polovico zaloge materiala.
3. Obračunajo plače zaposlenih 500.000,00.
4. Banki nakažejo za njene storitve 2.000,00.
5. Zavarovalnica jim pošlje račun za 100.000,00.
6. Z gotovino plačajo reklamni oglas v časopisu 2.200,00.
7. Knjižijo obrabo zgradb za 100.000,00.
8. Stroški v višini 300.000,00 se nanašajo na trgovsko dejavnost. Knjižite njihov prenos med odhodke.
9. Preostali stroški se nanašajo na proizvodno dejavnost – knjižite njihov obračun oz. obračun proizvodnje.

AKTIVNI KONTI

KONTI STROŠKOV

PASIVNI KONTI

ODHODKOVNI KONTO:

Vaja 2:

Poslovni dogodki:
1. Nakažemo najemnino za tekoči mesec 1.000 EUR.
2. Obračunamo kosmate plače zaposlenih 500.000 EUR.
3. Delavcu nakažemo akontacijo za službeno potovanje 70 EUR.

Med zgornjimi poslovnimi dogodki izberite poslovni dogodek, kjer:
- stroški nastanejo pred izdatki = dogodek št. ___
- stroški nastanejo sočasno z izdatki = dogodek št. ___
- stroški nastanejo za izdatki = dogodek št. ___

4. KONTNI NAČRT (KONTNI PLAN, KONTNI OKVIR)

To je sistematična zbirka vseh sintetičnih kontov, ki jih v naših podjetjih in drugih organizacijah lahko uporabljajo. Urejeni so po desetiški klasifikaciji v 10 razredov, oštevilčenih od 0 do 9.

V prilogi najdete temeljne vsebine razredov kontnega načrta, ki je trenutno v veljavi za gospodarske družbe.

Temeljna vsebina kontnega načrta:

- razredi (od 0 - 9)
- skupine (od 00 - 99)
- sintetični konti (000 - 999)

Vsebina razredov:
- v razredih 0, 1, 3 in 6 so prikazana sredstva,
- v razredih 2 in 9 so prikazane obveznosti do virov sredstev,
- v razredu 4 so prikazani stroški (stroškovni konti),
- v razredu 7 in 8 so prikazani prihodki,odhodki in poslovni izid (konti uspeha),
- razred 5 je prost.

Izvleček iz kontnega načrta:

RAZRED 1 – KRATKOROČNA SREDSTVA, RAZEN ZALOG, IN KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

10 – Denarna sredstva v blagajni in takoj udenarljivi vrednostni papirji

100 – Denarna sredstva v blagajni, razen deviznih sredstev
101 – Devizna sredstva v blagajni
102 – Izdani čeki (odbitna postavka)
103 – Prejeti čeki
…

11 – Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih inštitucijah

110 – Denarna sredstva na računih, razen deviznih
111 – Kratkoročni depoziti oziroma depoziti na odpoklic, razen deviznih

Vsem že rešenim vajam iz tega gradiva dodajte številke kontov iz kontnega načrta.

PRILOGA 1: TEMELJNA VSEBINA RAZREDOV KONTNEGA PLANA:

RAZRED 0	**DOLGOROČNA SREDSTVA** ***00 – Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve*** 000 Dobro ime 002 Odloženi stroški razvijanja 003 Premoženjske pravice ***01 – Naložbene nepremičnine*** ***02 – Nepremičnine*** 021 Zgradbe 027 Zgradbe v gradnji oziroma izdelavi *03 – Popravek in oslabitev vrednosti nepremičnin* 035 Popravek vrednosti zgradb ***04 – Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva*** 040 Oprema 047 Oprema v gradnji oziroma izdelavi ***05 – Popravek in oslabitev vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev*** 050 Popravek vrednosti opreme ***06 – Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil*** ***07 – Dana dolgoročna posojila in terjatve za nevplačani vpoklicani kapital*** 072 Dolgoročna posojila, dana drugim
RAZRED 1	**DENAR, TERJATVE** ***10 – Denarna sredstva v blagajni in takoj udenarljivi vrednostni papirji*** 100 Blagajna 102 Izdani čeki (odbitna postavka) 103 Prejeti čeki ***11 – Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih inštitucijah*** 110 Transakcijski račun 114 Denarna sredstva na posebnih računih oziroma za posebne namene ***12 – Kratkoročne terjatve do kupcev*** 120 Terjatve do kupcev v državi ***13 – Dani kratkoročni predujmi in varščine*** 130 Dani predujmi za opredmetena osnovna sredstva 132 Dani predujmi za material in blago ***14 – Kratkoročne terjatve iz poslovanja za tuj račun*** ***15 – Kratkoročne terjatve, povezane s finančnimi prihodki*** 150 Kratkoročne terjatve za obresti

	16 – Druge kratkoročne terjatve 160 Terjatve za vstopni DDV 162 Druge kratkoročne terjatve do državnih in drugih inštitucij 165 Druge kratkoročne terjatve (terjatve do zaposlenih, zavarovalnice...) ***17 – Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil*** 170 Kratkoročne naložbe v delnice družb ***18 – Kratkoročna posojila in kratkoročne terjatve za nevplačani kapital*** 182 Kratkoročna posojila, dana drugim 183 Kratkoročni depoziti v bankah in drugih finančnih organizacijah 184 Prejete menice ***19 – Kratkoročne aktivne časovne razmejitve*** 190 Kratkoročno odloženi stroški oziroma odhodki 191 Kratkoročno nezaračunani prihodki
RAZRED 2	**KRATKOROČNE OBVEZNOSTI** ***22 – Kratkoročne obveznosti (dolgovi) do dobaviteljev*** 220 Obveznosti do dobaviteljev ***23 – Prejeti kratkoročni predujmi in varščine*** 230 Prejeti kratkoročni predujmi ***25 – Kratkoročne obveznosti do zaposlencev*** 250 Kratkoročne obveznosti za vračunane in neobračunane plače 251 Kratkoročne obveznosti za čiste plače in nadomestila plač 253 Kratkoročne obveznosti za prispevke iz kosmatih plač in nadomestil plač 254 Kratkoročne obveznosti za davke iz kosmatih plač in nadomestil plač 255 Kratkoročne obveznosti za druge prejemke iz delovnega razmerja 250 Obveznosti za kosmate – bruto plače (do zaposlenih) ***26 – Obveznosti do državnih in drugih inštitucij*** 260 Obveznosti za izstopni DDV 262 Obveznosti za prispevke izplačevalca ***27 – Kratkoročne finančne obveznosti*** 272 Kratkoročna bančna posojila ***28 – Druge kratkoročne obveznosti*** 280 Kratkoročne obveznosti za obresti 281 Kratkoročne menične obveznosti 282 Kratkoročne obveznosti v zvezi z odtegljaji od plač in nadomestili plač zaposlencem ***29 – Kratkoročne pasivne časovne razmejitve*** 290 Vnaprej vračunani stroški oziroma odhodki 291 Kratkoročno odloženi prihodki

RAZRED 3	**MATERIAL, DROBNI INVENTAR** ***30 – Obračun nabave surovin in materiala (tudi drobnega inventarja in embalaže)*** 300 Vrednost surovin in materiala po obračunih dobaviteljev 301 Odvisni stroški nabave surovin in materiala 309 Obračun nabave surovin in materiala ***31 – Zaloge surovin in materiala*** 310 Zaloga materiala 316 Zaloge surovin in materiala v dodelavi in predelavi 319 Odmiki od cen zalog surovin in materiala ***32 – Zaloge drobnega inventarja in embalaže*** 320 Drobni inventar
RAZRED 4	**STROŠKI POSLOVANJA** ***40 – Stroški materiala*** 400 Stroški porabe materiala 402 Stroški energije 404 Stroški odpisa drobnega inventarja 406 Stroški porabe pisarniškega materiala ***41 – Stroški storitev*** 411 Stroški transportnih storitev 412 Stroški za vzdrževanje osnovnih sredstev (velika popravila) 413 Stroški najemnin 414 Potni stroški in dnevnice 415 Stroški plačilnega prometa in bančnih storitev in zavarovalne premije 416 Stroški intelektualnih storitev 417 Stroški sejmov, reklame, reprezentance ***43 – Amortizacija*** 430 Amortizacija neopredmetenih sredstev 431 Amortizacija zgradb 432 Amortizacija opreme in nadomestnih delov 433 Amortizacija drobnega inventarja 439 Amortizacija drugih opredmetenih osnovnih sredstev ***45 – Stroški obresti*** 450 Stroški obresti ***47 – Stroški dela*** 470 Plače zaposlencev 471 Nadomestila plač zaposlencev 472 Stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja zaposlencev 473 Regres za letni dopust, bonitete, povračila (za prevoz na delo in z njega, za prehrano, za ločeno življenje) in drugi prejemki zaposlencev 474 Delodajalčevi prispevki od plač, nadomestil plač, bonitet, povračil in drugih prejemkov zaposlencev 475 Druge delodajalčeve dajatve od plač, nadomestil plač, bonitet, povračil in drugih prejemkov zaposlencev 476 Nagrade vajencem skupaj z dajatvami, ki bremenijo podjetje ***49 – Prenos stroškov*** 490 Prenos stroškov (pri proizvajalnem podjetju) 491 Prenos stroškov med odhodke (pri trg.pod.

RAZRED 5	**Prosta vsebina**
RAZRED 6	**NEDOKONČANA PROIZVODNJA, PROIZVODI, BLAGO** ***60 – Nedokončane proizvodnja in storitve*** 600 Nedokončana prozvodnja ***63 – Proizvodi*** 630 Zaloga proizvodov ***65 – Obračun nabave blaga*** 650 Vrednost blaga po obračunih dobaviteljev (fakturna vrednost blaga) 651 Odvisni stroški nabave blaga 659 Obračun nabave blaga ***66 – Zaloge blaga*** 660 Zaloga trgovskega blaga v skladišču 663 Zaloga trgovskega blaga v prodajalni 664 DDV, vračunan v zalogah blaga 669 Vračunana razlika v cenah zalog blaga***67 – Nekratkoročna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo***
RAZRED 7	**ODHODKI IN PRIHODKI** **Odhodki** ***70 – Poslovni odhodki (I. različica izkaza poslovnega izida)*** 700 Odhodki prodanih proizvodov 702 Nabavna vrednost prodanega blaga 703 Odhodki prodanega blaga oz. storitev ***72 – Prevrednotovalni poslovni odhodki*** ***74 – Finančni odhodki iz finančnih naložb*** **741** Odhodki iz posojil, prejetih od bank 745 Odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in menične obveznosti ***75 – Drugi finančni odhodki in ostali odhodki*** 756 Denarne kazni in odškodnine 757 Drugi odhodki **Prihodki** ***76 – Poslovni prihodki*** 760 Prihodki od prodaje izdelkov (proizvodov) in storitev na domačem trgu 762 Prihodki od prodaje blaga na domačem trgu ***77 – Finančni prihodki iz finančnih naložb*** 775 Finančni prihodki iz posojil, danih drugim 777 Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih ***78 – Drugi finančni prihodki in ostali prihodki*** 785 Subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki 786 Prejete odškodnine in kazni 787 Drugi prihodki ***79 – Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve***

RAZRED 8	**DOBIČEK IN IZGUBA** ***80 – Dobiček ali izguba pred obdavčitvijo*** 800 Dobiček ali izguba pred obdavčitvijo ***81 – Razporeditev dobička*** 810 Davek iz dobička 815 Čisti dobiček ***82 – Razporeditev čistega dobička poslovnega leta*** 820 Čisti dobiček za kritje prenesenih izgub 821 Čisti dobiček za oblikovanje zakonskih rezerv 822 Čisti dobiček za oblikovanje rezerv za lastne delnice oziroma deleže 823 Čisti dobiček za oblikovanje statutarnih rezerv 824 Čisti dobiček za druge rezerve iz dobička 829 Prenos neuporabljenega dela čistega dobička poslovnega leta ***89 – Izguba in prenos izgube*** 890 izguba poslovnega leta
RAZRED 9	**DOLGOROČNE OBVEZNOSTI, LASTNI KAPITAL** ***90 – Vpoklicani kapital*** 900 Delniški kapital 902 Kapitalski deleži 903 Vloge kapitala 909 Nevpoklicani kapital (odbitna postavka) ***91 – Kapitalske rezerve*** ***92 – Rezerve iz dobička*** 920 Zakonske rezerve ***93 – Čisti dobiček ali čista izguba*** 930 Preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let 931 Prenesena čista izguba iz prejšnjih let 932 Nerazporejeni čisti dobiček poslovnega leta 933 Čista izguba poslovnega leta 934 Prenos iz presežka iz prevrednotovanja ***95 –Presežek iz prevrednotenja*** ***96 – Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve*** 960 Rezervacije za stroške reorganizacije podjetja 963 Rezervacije za pokojnine, jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi 964 Rezervacije za dana jamstva 965 Druge rezervacije iz naslova dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov 966 Prejete državne podpore 967 Prejete donacije 968 Druge dolgoročne pasivne časovne razmejitve ***97 – Dolgoročne finančne obveznosti*** 972 Dolgoročna bančna posojila ***98 – Dolgoročne poslovne obveznosti*** 984 Dolgoročni dolgovi iz finančnega najema 985 Dolgoročne menične obveznosti ***99 – Zunajbilančni konti***

VIRI

Kolarič Branka, Gerečnik Anton: Računovodstvo 1, učbenik – 1. izd., 1. natis, DZS, Ljubljana 2002

Kolarič Branka, Gerečnik Anton: Računovodstvo 2, učbenik – 1. izd., 1. natis, DZS, Ljubljana 2003

Batistič Tanja, Računovodstvo 1, Delovni zvezek – 1. izd., 1. natis, DZS, Ljubljana 2002

Turk Ivan, Pojmovnik računovodstva, financ in revizije: Slovenski inštitut za revizijo – 1. izd., Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 2000

Kontni načrt in ponazoritve knjiženj za gospodarske družbe in zadruge: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 2009

Slovenski računovodski standardi: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, Ljubljana 2006

Revije Obrtnik

Revije za računovodstvo in finance (IKS)